

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابداعات و

نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه

متعلق به دانشگاه رازی است.

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
گروه مدیریت ورزشی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته‌ی تربیت بدنی و علوم
ورزشی گرایش مدیریت ورزشی

عنوان پایان نامه:

**مقایسه نقش جنسیتی ادراک شده زنان غیر ورزشکار و ورزشکار رشته‌های برخوردار
و غیر برخوردار**

استاد راهنما:

دکتر بهرام یوسفی

نگارش:

پریسا آتش زر

تیر ۱۳۹۲

در آغاز لازم می‌دانم از زحمات تمامی کسانی که در طول دوران تحصیل همواره مشوق و پشتیبان اینجانب بوده‌اند، کمال تشکر را نمایم.

هم‌چنین از زحمات اساتید محترم و دانشجویان صمیمی و مهربان دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه رازی، به‌خصوص استاد ارجمند جناب آقای

دکتر بهرام پوسنی که بارها به‌منامی‌های خود راه‌گشای اینجانب بودند، کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم.

در آخر از لطف و همکاری تمامی ورزشکاران رشته‌های ابرویک، ژیمناستیک و ووشو که در تهیه پرسشنامه‌های این پژوهش مرا یاری نمودند، سپاسگزارم.

تقدیم بہ :

پدرم، اول استادم، کہ ہموارہ چتر مجتہدش بر سررم است.

بزرگواری کہ الفبای زندگی راز او آموختم.

مادرم، بلند تکیہ گاہم، کہ دامن پر مہرش یگانہ پناہم است.

مہربانی کہ عشق و رزیدن راز او آموختم.

و ہمسر عزیزم، دلیل بود نم، کہ در تکمیل تحصیل مشوقم بود.

چکیده

امروزه، نه تنها شاهد حضور پررنگ زنان در رشته های مختلف ورزشی می باشیم بلکه ورزش زنان در رشته های مختلف در حال گسترش نیز می باشد و تنها به فعالیت های سنتی و هنجار و متداول برای آنان که فقط شامل شنا، گلف و تنیس بوده ختم نشده است. امروزه ما شاهد حضور زنان در فعالیت های ورزشی مانند فوتبال، بوکس، کشتی و ... می باشیم که از آن ها به عنوان فعالیت های سنتی مردانه نام برده می شد. اما مسئله ای که در این جا مطرح می شود، تفاوت های اخلاقی، ظاهری و برخوردی است که در ادامه حضور جدی و دنباله دار زنان در ورزش های مختلف و متفاوت بارز می شود. تفاوت هایی که گاهی نقش های جنسیتی زنان مانند عواطف، احساسات، حس سازگاری، میل به پرورش دادن را به چالش می کشد. با توجه به مطالب ارائه شده سؤال اصلی که در این پژوهش مطرح می شود این است که:

آیا بین ادراک نقش جنسیتی زنان ورزشکار رشته های برخوردی و غیربرخوردی تفاوت معناداری وجود دارد؟ و آیا ماهیت ورزش ها (برخوردی در مقابل غیربرخوردی) بر ادراک نقش جنسیتی زنان ورزشکار مؤثر است؟

تعداد ۱۲۰ زن ورزشکار رشته غیر برخوردی (ایروبیک و ژیمناستیک)، ۱۶۰ زن رشته برخوردی (ووشو-مبارزه ای) و ۱۰۰ زن غیر ورزشکار به عنوان نمونه آماری در این تحقیق شرکت کردند. از پرسشنامه نقش جنسیت بم BSRI جهت جمع آوری داده ها استفاده شد. داده ها با استفاده از آزمون های آماری آنوا و تی مستقل با نرم افزار SPSS در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان داد که بین صفات زنانگی و مردانگی در زنان ورزشکار رشته های برخوردی و غیربرخوردی، و صفات زنانگی و مردانگی در زنان ورزشکار رشته های برخوردی با زنان غیرورزشکار و نیز صفات مردانگی در زنان ورزشکار و زنان غیرورزشکار تفاوت معناداری وجود دارد، اما در صفات زنانگی و مردانگی در زنان ورزشکار رشته های غیربرخوردی با غیرورزشکاران و صفات زنانگی در زنان ورزشکار و زنان غیرورزشکار تفاوت معناداری وجود ندارد. نتایج تحقیق اخیر در راستای تحقیقات قبلی است که نشان داده اند ورزش های مختلف به طور متفاوتی بر نگرش زنان نسبت به جنسیت تاثیر می گذارد.

کلمات کلیدی:

جنسیت، زنانگی، مردانگی، رشته های برخوردی، رشته های غیربرخوردی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: طرح تحقیق

۲	۱-۱-مقدمه.....
۳	۲-۱- بیان مسئله.....
۴	۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۵	۴-۱-اهداف تحقیق.....
۶	۵-۱- فرضیه های تحقیق.....
۶	۶-۱- قلمرو تحقیق:.....
۶	۷-۱- محدودیت های تحقیق:.....
۷	۸-۱- تعاریف اصطلاحات تحقیق.....

فصل دوم : پیشینه تحقیق

۹	۱-۲- هویت جنسی.....
۱۰	۲-۲-پیدایی هویت جنسی.....
۱۱	۳-۲-نظریه طرح واره جنسیتی.....
۱۲	۴-۲-نقش یابی جنسی در اوایل کودکی.....
۱۳	۵-۲-تاثیرات ژنتیکی بر نقش یابی جنسیتی اوایل کودکی.....
۱۴	۶-۲-تاثیر عوامل شناختی بر نقش یابی جنسیتی.....
۱۵	۷-۲-تاثیرات محیطی بر نقش یابی جنسیتی اوایل کودکی.....
۱۵	۲-۷-۱- تقویت ، تنبیه ، پاداش ، تقلید.....
۱۵	۲-۷-۲- خانواده و والدین.....
۱۶	۲-۷-۳- اسباب بازی.....
۱۶	۲-۷-۴- معلمین و مدرسه و همتایان.....

- ۸-۲- هویت و رفتار جنسیتی در اواسط کودکی ۱۷
- ۹-۲- تاثیرات فرهنگی بر نقش یابی جنسیتی در اواسط کودکی ۱۷
- ۱۰-۲- نقش یابی جنسیتی در نوجوانی: ۱۸
- ۱۱-۲- هویت جنسیتی در میان سالی ۱۹
- ۱۲-۲- کلیشه ها یا تصورات قالبی جنسیتی چیست؟ ۲۰
- ۱۳-۲- تصورات قالبی جنسیتی ۲۰
- ۱۴-۲- عقاید و رفتارهای قالبی مربوط به جنسیت در اوایل کودکی ۲۱
- ۱۵-۲- عقاید جنسیت کلیشه ای در اواسط کودکی ۲۱
- ۱۶-۲- تصورات قالبی و کلیشه در مورد زنان ۲۲
- ۱۷-۲- طرح واره ۲۳
- ۱۸-۲- نظریه طرح واره جنسیتی بم ۲۳
- ۱۹-۲- رشد طرح واره جنسیتی ۲۵
- ۲۰-۲- نظریات شکلگیری نقش جنسیتی ۲۶
- ۲۰-۲-۱- نظریه یادگیری اجتماعی ۲۶
- ۲۰-۲-۲- نظریه جامعه پذیری جنسیت ۲۷
- ۲۰-۲-۳- نظریه تحول شناختی ۲۹
- ۲۱-۲- تحول نقش زنان در جامعه ایران ۳۰
- ۲۲-۲- زنان و ورزش ۳۳
- ۲۲-۲-۱- تاریخچه ورزش زنان ۳۳
- ۲۲-۲-۲- مقایسه ورزش زنان و مردان ۳۴
- ۲۲-۲-۳- ورزش زنان: آری یا نه؟ ۳۴
- ۲۳-۲- ورزش و کلیشه جنسیت ۳۵
- ۲۴-۲- تغییر در کلیشه جنسیت با ورزش ۳۷
- ۲۵-۲- مروری بر تحقیقات صورت گرفته ۳۸
- ۲۶-۲- مروری بر تحقیقات داخلی ۴۳

۲۷-۲- نتیجه گیری فصل..... ۴۴

فصل سوم : روش تحقیق

۱-۳- روش تحقیق..... ۴۶

۲-۳- جامعه آماری، نمونه آماری و روش گزینش آن ها..... ۴۶

۳-۳- ابزار پژوهش..... ۴۷

۴-۳- جمعآوری دادهها..... ۴۷

۵-۳- روش های آماری:..... ۴۸

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل

۱-۴- توصیف دادهها..... ۵۰

۱-۱-۴- سن..... ۵۰

۲-۱-۴- تحصیلات..... ۵۲

۳-۱-۴- مقام..... ۵۳

۴-۱-۴- تعداد گروه ها..... ۵۳

۲-۴- یافتههای تحقیق..... ۵۴

۳-۴- آزمون فرضیه ها..... ۵۹

۱-۳-۴- فرضیه اول..... ۵۹

۲-۳-۴- فرضیه دوم..... ۶۰

۳-۳-۴- فرضیه سوم..... ۶۱

۴-۳-۴- فرضیه چهارم..... ۶۱

۵-۳-۴- فرضیه پنجم..... ۶۱

۶-۳-۴- فرضیه ششم..... ۶۳

۷-۳-۴- فرضیه هفتم..... ۶۳

۸-۳-۴- فرضیه هشتم..... ۶۳

۹-۳-۴- فرض نهم..... ۶۳

۶۵.....۱۰-۳-۴ - فرض دهم.....

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۶۸.....۱-۵- خلاصه تحقیق.....

۶۹.....۲-۵- بحث و تفسیر نتایج پژوهش.....

۷۱.....۳-۵- نتیجه گیری.....

۷۲.....۴-۵- پیشنهادهای پژوهش.....

۷۲.....۱-۴-۵- پیشنهادهای برخاسته از یافته های تحقیق.....

۷۳.....۲-۴-۵- پیشنهادهایی برای محققین آتی.....

۷۵.....فهرست منابع.....

فهرست اشکال

شکل	صفحه
شکل ۱-۲. دیدگاه طرح واره (برک و لورا ای، ۲۰۰۱).....	۱۳

فهرست جداول

جدول	صفحه
جدول ۱-۴. توزیع فراوانی و درصد فراوانی رده های سنی پاسخ دهندگان.....	۵۱
جدول ۲-۴. توزیع فراوانی و درصد فراوانی تحصیلات پاسخ دهندگان.....	۵۲
جدول ۳-۴. توزیع فراوانی و درصد فراوانی مقام های کسب شده پاسخ دهندگان.....	۵۳
جدول ۴-۴. توزیع فراوانی و درصد فراوانی گروه های پاسخ دهندگان.....	۵۳
جدول ۵-۴. نتایج آزمون کلموگراف - اسمیرنف شاخص های مورد مطالعه (زنانگی).....	۵۵
جدول ۶-۴. نتایج آزمون کلموگراف - اسمیرنف شاخص های مورد مطالعه (مردانگی).....	۵۶
جدول ۷-۴. میانگین و انحراف استاندارد ویژگی های زنانه بر خوردی ، غیر بر خوردی و غیر ورزشکار.....	۵۷
جدول ۸-۴. میانگین و انحراف استاندارد ویژگی های مردانه بر خوردی ، غیر بر خوردی و غیر ورزشکار.....	۵۸
جدول ۹-۴. میانگین و انحراف استاندارد کل متغیرهای تحقیق.....	۵۹
جدول ۱۰-۴. مقایسه صفات زنانگی بر اساس آزمون تحلیل واریانس.....	۵۹
جدول ۱۱-۴. آزمون تعقیبی بونفرونی جهت مقایسه صفات زنانگی.....	۶۰
جدول ۱۲-۴. مقایسه صفات مردانگی بر اساس آزمون تحلیل واریانس.....	۶۱
جدول ۱۳-۴. آزمون تعقیبی بونفرونی جهت مقایسه صفات مردانگی.....	۶۲
جدول ۱۴-۴. مقایسه صفات زنانگی در زنان ورزشکار و زنان غیر ورزشکار بر اساس آزمون تی مستقل.....	۶۴
جدول ۱۵-۴. مقایسه صفات مردانگی در زنان ورزشکار و زنان غیر ورزشکار بر اساس آزمون تی مستقل.....	۶۵

فصل اول

طرح تحقيق

۱-۱- مقدمه

در تمامی جوامع بشری، افراد برحسب ملاک های اجتماعی نظیر نقش و پایگاه، طبقه، مذهب، نژاد، قومیت و ... دسته بندی می شوند. یکی از ملاک های اجتماعی - فرهنگی برای دسته بندی افراد جامعه، جنسیت است. به عقیده بسیاری از جامعه شناسان، جنسیت شاید یگانه ویژگی مهمی است که به طور اساسی تعیین کننده ادراکات، نگرش ها، رفتارها و منزلت افراد در جامعه بوده و خود نیز به شدت تحت تأثیر یادگیری اجتماعی و فرهنگی شکل می گیرد. هر یک از مقولات مرد یا زن بودن، مبتنی بر یک سری تصورات و پیش فرض هایی درباره نگرش ها و رفتارهای مناسب مردانه و یا زنانه (کلیشه های جنسیتی) است که در فرهنگ هر جامعه ای تعاریف ویژه و متفاوتی می یابند (ریاحی ۱۳۸۶).

«شاید مهمترین و برجسته ترین عنصر هویت شخصی یا خود، آن بخش از هویت اجتماعی است که در آن هر کدام از ما به یکی از دو مقوله مرد یا زن منتسب می گردیم. در واقع می توان گفت که هر کدام از ما دارای یک هویت جنسیتی^۱ هستیم یعنی به خودمان بر حسب مذکر یا مؤنث بودن می زنیم» (بارون و بیرون^۲، ۱۹۹۷)

هویت جنسیتی از طریق تعامل اجتماعی شکل گرفته اند و از کانال کارگزاران جامعه پذیری (خانواده، مدرسه، دوستان و رسانه های گروهی) به افراد منتقل می گردد. به عبارتی دیگر «از طریق فرایند جامعه پذیری و رشد شخصیت، کودک دارای هویت جنسیتی ویژه ای می گردد که از طریق این هویت، در اکثر موارد به بازتولید ارزش ها، نگرش ها و رفتارهایی می پردازد که محیط اجتماعی برای یک دختر یا پسر تصویب کرده است (لوربر^۳، ۲۰۰۰).

در این زمینه، جنسیت و ورزش یکی از موضوعات مورد مناقشه و مورد بررسی در محافل علمی و در بین محققان بوده است. کلیشه های قدیمی که ورزش کردن را یک محدوده انحصاری برای مردان در نظر می - گرفت و به آن ها اجازه آن جام هرگونه فعالیت بدنی را بدون هر دغدغه و مشغولیت ذهنی، خانوادگی، اجتماعی می داد (بدار و همکاران، ۱۳۸۱). چند دهه اخیر شاهد گسترش حضور زنان در فعالیت های ورزشی بوده است که این مورد چالش هایی را موجب گردیده است.

¹ gender identity

² Baron & Byrne

³ Lorber

۱-۲- بیان مسئله

ورزش و دنیای ورزش به عنوان فعالیتی اجتماعی به شدت با قلمرو مردان ترکیب شده و یک تقابل و ممانعت موروثی برای ورزش زنان وجود داشته است. برای قرن‌های متوالی ورزشکاران، ورزش کردن، رقابت و همکاری ورزشی، اخلاق ورزشی صفاتی مناسب برای محدوده مردانگی فرض می شد، در نتیجه بسیاری از دختران و زنان یا از شرکت کردن در ورزش منع می شدند و یا این که تنها می توانستند به تماشای مسابقات و رقابت ها برونند (کلومستن، مارش و اسکالویک^۱، ۲۰۰۵).

در چند دهه گذشته، این شیوه به چالش کشیده شده و دختران و زنان با عقاید منفی و محدود کننده آن مقابله کرده اند عقایدی که مبنی بر الزام شرکت نکردن آنان در ورزش بوده که عرق نکنند، پرخاش نشان ندهند و رقابت نکنند (اشمالز و کرسیتیر^۲، ۲۰۰۶).

با این وجود، امروزه نه تنها شاهد حضور پررنگ زنان در رشته های مختلف ورزشی می باشیم بلکه ورزش زنان در رشته های مختلف در حال گسترش نیز می باشد و تنها به فعالیت های سنتی و هنجار و متداول برای آنان که فقط شامل شنا، گلف و تنیس بوده ختم نشده است.

امروزه ما شاهد حضور زنان در فعالیت های ورزشی مانند فوتبال، بوکس، کشتی و ... می باشیم که از آن ها به عنوان فعالیت های سنتی مردانه نام برده می شد که این امر خود می تواند نشان دهنده کم رنگ تر شدن مرز میان جنس مرد و زن در بین نسل جدید ورزشکاران و گسترش تعریف مرز زنانگی با توجه به کلیشه های جنسیتی قدیمی و شکستن تبعیض ها می باشد (شروو^۳، ۱۹۹۶).

اما مسئله ای که در این جا مطرح می شود، تفاوت های اخلاقی، ظاهری و برخورداردی است که در ادامه حضور جدی و دنباله دار زنان در ورزش های مختلف و متفاوت، بارز می شود. تفاوت هایی که گاهی نقش های جنسیتی زنان مانند عواطف، احساسات، حس سازگاری، میل به پرورش دادن را به چالش می کشد (کلمنت گویلویتین، فونتاینه^۴، ۲۰۱۱). ادامه این چالش ها تا آن جایی پیش می رود که حضور زنان در مشارکت ورزش های برخورداردی، رقابتی و پرهیجان بیشتر می شود و درست در همین جاست که با توجه به این که از یک زن به عنوان یک جنس آرام و متین و پراز احساسات انتظار داریم همواره در کلیشه ها و نقش های جنسیتی خودش ایفای نقش کند، و حضور در یک دسته از فعالیت های بدنی، نقش جنسیتی وی را متزلزل کرده، او را دچار دوگانگی در ایفای نقش هایش می کند (وایلد^۵، ۲۰۰۷).

¹ Klomsten, Marsh, Skaalvik

² Schmalz, & Kerstetter

³ Sherrow

⁴ Clément-Guillot, & Fontayne

⁵ Wild

این مسئله به طور ویژه در یک دسته از فعالیت های بدنی مانند فعالیت های رقابتی و فعالیت های برخورداردی بیشتر دیده می شود. چرا که این فعالیت ها ویژگی ها مردانه را در وجود افراد تقویت می کنند (زیمرمن و ریویل^۱، ۲۰۰۵). با توجه به مطالب ارائه شده و با توجه به کمبود تحقیقات صورت گرفته در زمینه نقش جنسیتی در میان ورزشکاران در کشورمان سؤال اصلی که در این پژوهش مطرح می شود این است که:

آیا بین ادراک نقش جنسیتی زنان ورزشکار رشته های برخورداردی و غیربرخورودی تفاوت معناداری وجود دارد؟ و آیا ماهیت ورزش ها (برخورودی در مقابل غیربرخورودی) بر ادراک نقش جنسیتی زنان ورزشکار مؤثر است؟ لذا هدف تحقیق حاضر «مقایسه نقش جنسیتی ادراک شده زنان غیر ورزشکار و ورزشکار رشته های برخورداردی و غیربرخورودی» می باشد.

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق

افراد به عنوان بازیگر در جامعه موقعیت هایی را اشغال نموده اند و نقش هایی را که بر عهده دارند، بازی می کنند. این نقش ها که به واسطه ی هنجارهای اجتماعی خاص در هر جامعه تعیین می شود؛ حاوی شرح وظایف ویژه ای است و انتظار می رود هر فرد براساس قواعد حاکم بر آن ها و استعداد و شخصیت خود در صحنه زندگی اجتماعی بازی کند. از آن جا که در تعیین نقش، جنسیت عامل اساسی محسوب می شود و غالباً براین اساس در فرآیند جامعه پذیری زنان و مردان با الگوها و قالب های متفاوتی پرورش می یابند. در نتیجه از آن ها انتظار می رود تا با توجه به جنسیت شان به ایفای نقش های خود پردازند؛ این مساله سبب می شود که در صورت خروج و فاصله از آن ها مورد اعتراض و مجازات جامعه قرار گیرند. با توجه به این که هر فرد در یک موقعیت نه تنها با یک نقش بلکه با مجموعه ای از نقش ها در ارتباط است، این امکان وجود دارد که ارزش ها و انتظارات این نقش ها با هم اختلاف داشته باشد، که در این صورت فرد با انتظارات نقشی ناهمگون، ناهماهنگ و کشمکش آمیزی مواجه می شود و تضاد نقش و درگیری میان این نقش ها حادث می شود. تضاد در مجموعه نقشی به دلیل ایجاد دودلی و اضطراب در بازیگر نقش ها و زیرسوال بردن شایستگی موقعیتی و توانایی وی در آن جام وظایف مربوط، موجب کاهش کارایی و نارضایتی فرد می شوند (گولومبوک و فیوش^{۱۳۷۸}).

وایلد (۲۰۰۷)، با تحقیق کلیشه های جنسیت در گذشته و عصر حاضر، از کلیشه هایی که زنان در گذشته با آن روبرو بودند مانند منع شدن از بلند کردن وزنه، زیاد عرق کردن، فریادزدن و پرخاشگری نام می برد و این که تا چه اندازه این کلیشه ها می تواند باعث دلسردی زنان در ورزش و مجامع شود تا آن جایی که امروزه زنان با گسترش تعریف مرز زنانگی بسیاری از محدودیت ها را کنار زده و در تمامی ورزش ها و مهارت ها

¹ Zimmerman & Reaville

در سطوح مختلف حضور دارند و این که این حضور تا چه اندازه می تواند هویت جنسیتی و جنسی آن ها و گرایش ها و ارزش ها و قوانین اجتماعی را زیر سؤال برده و سبب برچسب زدن های منفی به زنان ورزشکار شود و به عنوان یک مکانیزم محدودکننده و کنترل کننده از حضور زنان در ورزش به کار برده شود. تقسیم بندی صفات در ورزش نیز موجب دو دسته شدن ورزش ها به زنانه و مردانه شد. میزان گرایش زنان به رشته های مردانه نیز اخیراً افزایش یافته است (وایلد، ۲۰۰۷). با توجه به محدودیت تحقیقات صورت گرفته در داخل کشور در زمینه نقش جنسیتی در ورزشکاران، خصوصاً ورزشکاران زن، و برخی نتایج متناقض در تحقیقات قبلی، تحقیق حاضر نقش های جنسیتی را در زنان ورزشکار رشته های برخوردی، غیربرخوردی و غیرورزشکاران مورد بررسی قرار می دهد.

۱-۴-اهداف تحقیق

الف) هدف کلی

مقایسه ادراک از نقش جنسیت در زنان غیر ورزشکار و ورزشکار رشته های برخوردی و غیر برخوردی

ب) اهداف اختصاصی

۱- مقایسه صفات زنانگی در میان زنان ورزشکار رشته های برخوردی، غیربرخوردی و غیرورزشکار

۲- مقایسه صفات زنانگی در میان زنان ورزشکار رشته های برخوردی، غیربرخوردی

۳- مقایسه صفات زنانگی در میان زنان ورزشکار رشته های برخوردی و غیرورزشکار

۴- مقایسه صفات زنانگی در میان زنان ورزشکار رشته های غیربرخوردی و غیرورزشکار

۵- مقایسه صفات مردانگی در میان زنان ورزشکار رشته های برخوردی، غیربرخوردی و غیرورزشکار

۶- مقایسه صفات مردانگی در میان زنان ورزشکار رشته های برخوردی و غیربرخوردی

۷- مقایسه صفات مردانگی در میان زنان ورزشکار رشته های برخوردی و غیرورزشکار

۸- مقایسه صفات مردانگی در میان زنان ورزشکار رشته های غیربرخوردی و غیرورزشکار

۹- مقایسه صفات زنانگی در زنان ورزشکار و غیرورزشکار

۱۰- مقایسه صفات مردانگی در زنان ورزشکار و غیر ورزشکار

۱-۵- فرضیه های تحقیق

- ۱- بین صفات زنانگی در ورزشکار غیر برخوردار، ورزشکار برخوردار و غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین صفات زنانگی ورزشکاران رشته های برخوردار و ورزشکاران غیر برخوردار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین صفات زنانگی در زنان ورزشکار برخوردار و زنان غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۴- بین صفات زنانگی در زنان ورزشکار غیر برخوردار و زنان غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۵- بین صفات مردانگی در ورزشکار غیر برخوردار، ورزشکار برخوردار و غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۶- بین صفات مردانگی ورزشکار برخوردار و صفات مردانگی ورزشکار غیر برخوردار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۷- بین صفات مردانگی ورزشکار برخوردار و صفات مردانگی غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۸- بین صفات مردانگی ورزشکار غیر برخوردار و صفات مردانگی غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۹- بین صفات زنانگی زنان ورزشکار و غیر ورزشکار تفاوت معناداری وجود دارد.
- ۱۰- بین صفات مردانگی مردان ورزشکار و غیر ورزشکار تفاوت معناداری وجود دارد.

۱-۶- قلمرو تحقیق:

تحقیق حاضر از نظر زمانی در سال ۱۳۹۰ و از نظر مکانی در شهر کرمانشاه آن جام شد.

۱-۷- محدودیت های تحقیق:

- ۱- احتمال نداشتن برداشت یکسان از سؤالات پرسشنامه توسط آزمودنی ها.
- ۲- موقعیت زمانی از نظر شرایط روحی و جسمانی آزمودنی ها هنگام پاسخ به سؤالات پرسشنامه و کمبود کنترل بر محیط اجرای پرسشنامه.
- ۳- بعضی از پاسخ دهندگان به سؤالات پرسشنامه اهمیت چندانی نداده و بدون توجه به آن جواب داده اند و پاسخ به سؤال ها، باعث ایجاد نوعی حساسیت در آن ها می شد.

۴- منابع و متون مربوط به موضوع تحقیق و همچنین تحقیقات صورت گرفته در این زمینه بسیار کم و ناچیز می باشد.

۱-۸- تعاریف اصطلاحات تحقیق

الف. تعاریف مفهومی

۱. **جنسیت:** جنسیت، یک مقوله اجتماعی است و مشمول رفتار، نقش و حضور اجتماعی زن و مرد می باشد. جنسیت، برداشتی اجتماعی - فرهنگی از زن و مرد است. جنسیت در بافت فرهنگی، به صورت مشخصه های روانی، اجتماعی و تعاملی ظاهر می شود (گیدنز، ۱۳۸۹).
۲. **نقش جنسیتی:** شامل رفتارها و نگرشهایی است که برای مردان و زنان در فرهنگی خاص مناسب قلمداد میشود. (گولومبوک و فی وش، ۱۳۷۸).
۳. **نقش جنسیتی مردانه:** نمره ای که فرد در پاسخ به پرسشنامه نقش جنسیتی بم (۱۹۸۱) فرم ۴۰ ماده ای به دست می آورد و بر اساس معیار نمره گذاری بم (۱۹۸۱) میانگین نمره مردانگی او از میانه نمره کلی آزمودنی ها بالاتر و میانگین نمره زنانگی اش از نمره میانه کلی آزمودنی ها پایین تر باشد.
۴. **نقش جنسیتی زنانه:** نمره ای که فرد در پاسخ به پرسشنامه نقش جنسیتی بم (۱۹۸۱) فرم ۴۰ ماده ای به دست می آورد و بر اساس معیار نمره گذاری بم (۱۹۸۱) میانگین نمره زنانگی او از میانه نمره کلی آزمودنی ها بالاتر و میانگین نمره مردانگی اش از نمره میانه کلی آزمودنی ها پایین تر باشد.

تعاریف عملیاتی

۱. **افراد ورزشکار:** کسانی هستند که عضو تیم شهرستان، استان و یا ملی باشند و حداقل ۳ دوره در مسابقات شرکت کرده باشند.
۲. **افراد غیر ورزشکار:** کسانی هستند که به طور منظم در طول هفته به فعالیت ورزشی حداقل ۱ بار در هفته نپردازند و عضو هیچ باشگاه یا تیمی نباشند.
۳. **رشته بر خوردی:** رشته های مبارزه ای که در تحقیق حاضر رشته ووشو-مبارزه ایبه عنوان یک رشته بر خوردی انتخاب گردید.
۴. **رشته غیر بر خوردی:** رشته های غیر مبارزه ای که در تحقیق حاضر رشته های ژیمناستیک و ابروییک در نظر گرفته شد.

فصل دوم

پیشینه تحقیق

در این فصل ابتدا با مروری بر ادبیات تحقیقی در زمینه جنسیت و نقش جنسیت، به مبحث ورزش زنان، تاریخچه آن و ارتباط جنسیت با ورزش پرداخته می‌شود و در پایان تحقیقات صورت گرفته در زمینه ارتباط ورزش با جنسیت مرور قرار می‌شوند.

۲-۱- هویت جنسی

هر یک از ما بزرگسالان هویت جنسی داریم. تصویری از خودمان به صورت فردی که ویژگی‌های مردانه یا زنانه دارد. پژوهشگران در اواسط کودکی می‌توانند از کودکان بخواهند خودشان را طبق صفات شخصیت، ارزیابی کنند و به این طریق هویت جنسی آن‌ها را تعیین کنند. افراد پاسخ‌های بسیار متفاوتی می‌دهند. کودک یا بزرگسالی که هویت مردانه دارد، در مواردی که به طور سنتی مردانه انگاشته می‌شوند مثل خود بسندگی، جاه‌طلبی و نیرومندی، نمرات بالایی می‌گیرند و در مواردی که به طور سنتی زنانه محسوب می‌شوند مانند با عاطفه، صدای لطیف و گشاده رویی، نمره کمتری کسب می‌کنند. کسی که هویت زنانه دارد، درست بر عکس مورد فوق است. اگر چه اکثر افراد خود را در قالب نقش جنسیتی در نظر می‌گیرند، اقلیت‌هایی هم وجود دارند (مخصوصاً در زنان) که از نوعی هویت جنسی به نام دو جنسیتی برخوردار هستند. آن‌ها هم در ویژگی‌های مردانه و هم زنانه، نمرات بالایی کسب می‌کنند (بم^۱، ۱۹۷۴؛ بولدیزار^۲، ۱۹۹۱).

هویت جنسی پیش‌بینی خوبی برای سازگاری روانی است. کودکان و بزرگسالان دارای هویت مردانه و دو جنسیتی، عزت نفس بالاتری دارند، در حالی که افراد دارای هویت زنانه اغلب خود را دست‌کم می‌گیرند شاید به این علت که خیلی از صفات زنانه در جامعه ما چندان ارزشمند محسوب نمی‌شوند. افراد دو جنسیتی از لحاظ رفتاری، سازش‌پذیرتر هستند. مثلاً بسته به شرایط می‌توانند استقلال مردانه یا عطف‌زنانه نشان دهند (تیلور و هال^۳، ۱۹۸۲). پژوهش درباره دو جنسیتی حاکی است که کودکان می‌توانند آینده‌ای از ویژگی‌های مثبت را که به طور سنتی به هر یک از دو جنس وابسته شده‌اند، اکتساب کنند - گرایشی که می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا به توانایی خود پی ببرند (برک لورا ای، ۲۰۰۱).

¹ Bem

² Boldizar

³ Taylor & Hall